

І.О. Чкан, к.е.н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

МІСЦЕ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В ПІДТРИМЦІ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ

Зміни в аграрному секторі економіки України які проявились в зміні форм господарювання, системи оподаткування та організації партнерських відносин вимагають пошуку альтернативних шляхів забезпечення достатнім рівнем фінансових ресурсів та адаптація до сучасних умов господарювання.

Виробничий потенціал сільськогосподарських підприємств в умовах підвищення рівня товарності аграрної продукції значно залежить від кредитного потенціалу. Якщо великі підприємства аграрного сектору, частина яких є державними, можуть розраховувати на спеціальні інвестиційні програми або пільгове банківське кредитування, то малі та середні сільськогосподарські підприємства працюють на самофінансуванні.

Кредитування малих та середніх сільгоспвиробників є одним з пріоритетних напрямків діяльності кредитних спілок.

Проблемами сьогодення цих форм є: неповнота розуміння агрокомпаніями переваг кредитування, недовіра до банківської системи, людський фактор, недостатня вмотивованість менеджерів банку, більшість власників та керівного складу малих та середніх фермерських господарств не мають економічної освіти.

Кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки. Кредитна спілка створюється на підставі рішення установчих зборів. Чисельність засновників (членів) кредитної спілки не може бути менше ніж 50 осіб, які відповідно до цього Закону можуть бути членами кредитної спілки та об'єднані хоча б за однією з таких ознак: мають спільне місце роботи чи навчання або належать до однієї професійної спілки, об'єднання професійних спілок, іншої громадської чи релігійної організації або проживають в одному селі, селищі, місті, районі, області [1].

Основні напрямки діяльності кредитних спілок в питаннях агрокредитування – організація мережі сільського кредитування, консультування та інформаційне обслуговування мешканців села, кредитування інфраструктури обслуговування сільськогосподарського виробництва, забезпечення росту агротехнологій шляхом підтримки та розвитку сільськогосподарської інфраструктури, створення умов для підвищення рівня життя і обслуговування сільського населення.

В рамках розвитку агрокредитування кредитні спілки активно співпрацюють з сільськими та районними радами, дорадчими службами,

асоціаціями підприємців, сільськими кооперативами, але, звичайно, найефективніша реклама – це позитивні відгуки позичальників, які користуються послугами кредитних спілок. Умови кредитування та види сільськогосподарських кредитів кредитні спілки встановлюють розуміючи унікальні потреби та специфіку бізнесу сільгоспвиробників, які працюють у різних напрямках агробізнесу.

Крім того, в Україні за ініціативою Національної асоціації кредитних спілок України діє Проект «Кредитування сільськогосподарських виробників» (CAP), розрахований на чотири роки (2016-2020 рр.), який фінансується USAID/Україна та буде реалізований Всесвітньою радою кредитних спілок (WOCCU) під наглядом та з використанням технічної допомоги з боку Альянсу волонтерів задля економічного зростання (VEGA). Метою проекту є зміцнення сектора кредитних спілок України у напрямку покращення якості фінансових послуг та продуктів, які пропонуються фермерам та сільськогосподарським підприємствам у сільській місцевості України. Проект CAP буде підтримувати всеохоплюючий стійкий економічний розвиток, застосовуючи багатоплановий підхід до подальшого розвитку сектора кредитних спілок України. Для досягнення поставлених цілей Проект CAP, за підтримки міжнародних фахівців та волонтерів з питань кредитних спілок, буде працювати у тісній співпраці з Національною комісією з регулювання ринків фінансових послуг та двома об'єднаннями кредитних спілок: Всеукраїнською асоціацією кредитних спілок (БАКС) і Національною асоціацією кредитних спілок України (НАКСУ).

Цілями Проекту CAP USAID є:

1. Збільшення прозорості нормативно-правової бази.
2. Співпраця між національними асоціаціями кредитних спілок.
3. Покращення послуг для кредитних спілок.
4. Розширення сільськогосподарського фінансування.
5. Збільшення ліквідності кредитних спілок.
6. Підвищення ефективності використання Угоди про співробітництво DCA USAID [2].

Кредитні спілки можуть стати для малих та середніх сільгоспвиробників джерелом початкового капіталу та фінансової підтримки в перехідному виробничому циклі. І перевагою кредитної спілки в цих питаннях є значно менший позиковий процент, в порівнянні з банківським, більш гнучка система погашення позичок, необов'язковість кредитного забезпечення та лояльність до позичальників. Членство в кредитній спілці може забезпечити більший доступ до кредитних ресурсів, забезпечить диверсифікацію ризиків, можливість розширення видів діяльності тощо.

Список використаних джерел

1. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14> (дата звернення 22.10.2018)
2. URL: http://www.unascu.org.ua/main/cap/CAP_Project.pdf (дата звернення 25.10.2018)